

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1678
Ημερομ. Κατάθεσης: 4/12/2025



ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 4/12/2025

Της: Αθανασίου Μαρίας, Βουλευτού Β2' Δυτικού Τομέα Αθηνών

ΠΡΟΣ: Τον κ. Υπουργό Υγείας
Τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

ΘΕΜΑ: «Τεχνητό έλλειμμα 500 εκατ. € στον εργαστηριακό τομέα, ανεφάρμοστα πρωτόκολλα συνταγογράφησης, απουσία μηχανισμών ελέγχου και κίνδυνος κατάρρευσης των μικρομεσαίων διαγνωστικών εργαστηρίων»

Κύριοι Υπουργοί,

Ο συνολικός προϋπολογισμός του ΕΟΠΥΥ για τον εργαστηριακό τομέα ανέρχεται σε 480 εκατ. € ετησίως. Η πραγματική αιτούμενη δαπάνη - μετά το rebate και μετά τις μειώσεις των ασφαλιστικών τιμών - ανέρχεται σε 980 εκατ. €, με αποτέλεσμα η συνολική δαπάνη να υπερβαίνει το 1 δισ. € ετησίως. Ως γνωστόν, το ετήσιο έλλειμμα των 500 εκατ. € μετατρέπεται αυτόματα σε υποχρεωτική επιβάρυνση των παρόχων μέσω του μηχανισμού του clawback. Πρόκειται για το μεγαλύτερο δημοσιονομικό κενό της ΠΦΥ, το οποίο χρηματοδοτείται αποκλειστικά από τους εργαστηριακούς ιατρούς και τις διαγνωστικές μονάδες.

Όλα αυτά τα χρόνια εφαρμογής του ως άνω μέτρου έχουν δημιουργήσει μεγάλα και δυσεπίλυτα προβλήματα στους εργαστηριακούς ιατρούς και τα διαγνωστικά εργαστήρια και παρόλο που έχουν επισημανθεί στην κυβέρνησή σας πολλές φορές δεν έχουν επιλυθεί έως σήμερα.

Και πρώτα απ' όλα η απουσία πραγματικού μηχανισμού ελέγχου της δαπάνης σε πραγματικό χρόνο (real time). Σε μεγάλο βαθμό η ανεξέλεγκτη υπέρβαση της δαπάνης προκύπτει από την έλλειψη λειτουργικού συστήματος ελέγχου. Δεν αμφιβάλλει κανείς ότι πρέπει το ύψος των δαπανών να τυγχάνει λογικής διαχείρισης, ώστε να διασφαλίζεται η βιωσιμότητα του συστήματος υγείας. Το οξύμωρο όμως είναι ότι ενώ έχει θεσπιστεί το clawback ως οριζόντιος μηχανισμός ελέγχου της δαπάνης, δεν έχει προηγηθεί καμία συστηματική προσπάθεια ελέγχου της ίδιας της δαπάνης και των αιτιών που τη δημιουργούν. Δεν λειτουργεί κανένας ενεργός μηχανισμός ελέγχου σε πραγματικό χρόνο (real time). Οι αναφορές υπερσυνταγογράφησης περιορίζονται σε μία τυπική ειδοποίηση προς τον κλινικό ιατρό ότι υπερέβη τα όρια, χωρίς συνέχιση, αξιολόγηση ή διορθωτική παρέμβαση.

Όλα τα ανωτέρω έχουν αποδυναμώσει αρκετά τα διαγνωστικά εργαστήρια, ιδιαίτερα τα μικρά και μεσαία, τα οποία λειτουργούν αποκλειστικά με ίδια κεφάλαια, χωρίς τραπεζικό δανεισμό που στηρίζει τις μεγάλες διαγνωστικές μονάδες-αλυσίδες. Συνακόλουθα τα μικρά και μεσαία εργαστήρια είναι καταδικασμένα σε συρρίκνωση ή/και οριστική παύση λειτουργίας με ό,τι συνεπάγεται αυτό για την ταχύτητα πρόσβασης των πολιτών σε διαγνωστικές υπηρεσίες αλλά και για την απώλεια θέσεων εργασίας, ασφαλιστικών εισφορών και φορολογικών εσόδων.

Ιδιαίτερο πρόβλημα, όπως αναφέρουν, αποτελεί η εξαιρετικά περιορισμένη εφαρμογή των πρωτοκόλλων συνταγογράφησης στο ηλεκτρονικό σύστημα, καθώς μέχρι σήμερα έχουν ενσωματωθεί στην ΗΔΙΚΑ μόνο τέσσερα: του σακχαρώδη διαβήτη, της οστεοπόρωσης, της υπερλιπιδαιμίας και της καρδιακής ανεπάρκειας. Τα συγκεκριμένα πρωτόκολλα παραμένουν τα μόνα ενεργά, ενώ δεκάδες άλλα - ήδη εγκεκριμένα από επιστημονικές εταιρείες - δεν εφαρμόζονται καθόλου, αποκλειστικά λόγω της μη έκδοσης εντολής από το Υπουργείο Υγείας προς την ΗΔΙΚΑ για την καθολική και υποχρεωτική ενεργοποίησή τους. Εντυπωσιακό είναι επίσης ότι δεν υπάρχει κανένα πρωτόκολλο συνταγογράφησης για προσυμπτωματικό έλεγχο, με αποτέλεσμα η πρόληψη να πραγματοποιείται χωρίς επιστημονικό φίλτρο και χωρίς καθορισμένα κριτήρια.

Η ανάγκη πλήρους εφαρμογής όλων των πρωτοκόλλων συνταγογράφησης δεν αποτελεί αίτημα μόνο των εργαστηριακών ιατρών. Είναι καθολική απαίτηση του ιατρικού κόσμου: όλων των κλινικών ειδικοτήτων, των εργαστηριακών ειδικοτήτων, των επιστημονικών εταιρειών, καθώς και της Συνομοσπονδίας Ιδιωτών Ιατρών Ελλάδος, η οποία έχει ήδη εκδώσει σχετικές δημόσιες ανακοινώσεις. Η ενεργοποίηση των πρωτοκόλλων θεωρείται απαραίτητη τόσο για την προστασία του ασθενούς όσο και για την επιστημονική κατοχύρωση του ιατρού, αλλά και για την αποτροπή φαινομένων υπερσυνταγογράφησης που επιβαρύνουν το σύστημα υγείας.

Όπως επισημαίνουν όλοι οι ως άνω φορείς, τα πρωτόκολλα συνταγογράφησης δεν αποτελούν «κόφτες». Αντιθέτως, αποτελούν τον ενδεδειγμένο και επιστημονικά αποδεκτό τρόπο με τον οποίο οφείλει να γίνεται η συνταγογράφηση σε κάθε ευρωπαϊκό σύστημα υγείας. Η απουσία τους ή η δυνατότητα παράκαμψής τους οδηγεί σε ανορθολογική χρήση εξετάσεων, αυξάνει τον κίνδυνο υπερδιάγνωσης και οδηγεί σε αδικαιολόγητη κατασπατάληση δημόσιων πόρων, εις βάρος της ποιότητας της παρεχόμενης περίθαλψης.

Η ΗΔΙΚΑ αναφέρει ότι η ευθύνη «επαφίεται στους ιατρούς». Ωστόσο, η επίκληση της υπευθυνότητας των ιατρών δεν αφαιρεί την ευθύνη της Πολιτείας και του πληροφοριακού συστήματος για έλεγχο των δαπανών, ενώ η ίδια η ύπαρξη μηχανισμού που επιτρέπει παρακάμψεις ακυρώνει όλη την νομοθεσία, στο βαθμό που δεν επιτελείται ο απαιτούμενος έλεγχος από την ΗΔΙΚΑ, αλλά επαφίεται στην ευσυνειδησία του εκάστοτε γιατρού.

Τέλος, πρόβλημα αποτελεί και η ένταξη 86 εξειδικευμένων εξετάσεων στο συνταγολόγιο από το 2016, χωρίς την ταυτόχρονη ένταξη σε αντίστοιχα πρωτόκολλα, χωρίς καμία ενίσχυση του προϋπολογισμού αλλά με αξιοσημείωτη αύξηση της ετήσιας επιβάρυνσης που φέρεται να ξεπερνά το 1 δισ. €.

Με δεδομένα όλα τα παραπάνω:

Ερωτώνται οι κ. κ. Υπουργοί:

1. Με δεδομένο ότι ο προϋπολογισμός είναι 480 εκατ. € και οι πραγματικές δαπάνες φαίνεται να υπερβαίνουν σταθερά και μάλλον αυξανόμενα το 1 δισ. €, ποια μελέτη έχει εκπονηθεί, ώστε να καθοριστεί τι αντιστοιχεί στις πραγματικές ανάγκες του πληθυσμού και τι σε μη ελεγχόμενη συνταγογράφηση;

2. Γιατί στα δύο χρόνια της θητείας σας δεν έχει δοθεί εντολή προς την ΗΔΙΚΑ για καθολική και μη παρακάμφσιμη εφαρμογή όλων των πρωτοκόλλων συνταγογράφησης, όπως ισχύει σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες; Και γιατί αντί αυτού επελέγη απλά η εισαγωγή χρονικών περιορισμών;

3. Προτίθεσθε να προστατεύσετε τα μικρά και μεσαία εργαστήρια που λειτουργούν αποκλειστικά με ίδια κεφάλαια και κινδυνεύουν με χρεοκοπία και αν ναι με ποια μέτρα και πότε;

4. Έχετε υπολογίσει τις απώλειες θέσεων εργασίας, ασφαλιστικών εισφορών και φορολογικών εσόδων, καθώς και τον κίνδυνο κατάρρευσης του ΕΟΠΥΥ σε περίπτωση παύσης λειτουργίας εργαστηρίων που δεν θα μπορούν πλέον να αποδίδουν το clawback;

5. Τι προτίθεστε να πράξετε για τις 86 εξετάσεις του ΦΕΚ Πολάκη, οι οποίες επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό κατά 135 εκατ. € ετησίως, δεν έχουν ενταχθεί σε πρωτόκολλα, δεν έχουν αφαιρεθεί και δεν έχουν χρηματοδοτηθεί έως σήμερα;

Η ερωτώσα Βουλευτής

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΑΡΙΑ